

בבית המשפט העליון

בש"א 834/14

לפני: כבוד הנשיא א' גרוניס

המערערים: 1. פלונית
2. פלונית ופלוני

נגד

המשיב: פלוני

ערעור על החלטת כבוד הרשמת ליאת בנמלך
מיום 19.1.2014 בבש"א 295/14 ובבש"א 466/14

בשם המערערים: עו"ד עירית דגן

פסק-דין

1. לאחרונה הכריע בית המשפט העליון, בדיון נוסף שנשמע לפני הרכב מורחב של שבעה שופטים, בפרשת אימוץ מורכבת ביותר. המערערים הגישו שתי בקשות להאריך את המועד להגשת עתירות לדיון נוסף על פסק הדין שניתן בדיון הנוסף. כבוד הרשמת של בית משפט זה (ל' בנמלך) דחתה את שתי הבקשות. המערערים משיגים על ההחלטה.

2. הפרשה שלפנינו ידעה ארבעה "גלגולים" במערכת המשפט, שניים מהם בבית משפט זה. ראשיתה בבית המשפט לענייני משפחה בפתח תקווה, שם הוכרז הקטין, יליד 2010, בר אימוץ כלפי אמו הביולוגית (המערערת 1, להלן - האם הביולוגית). בית המשפט לענייני משפחה הורה, כי האימוץ ייעשה במתכונת של "אימוץ סגור", ודחה את הבקשה כי הקטין יאומץ בידי דודתו, אחותה של אמו הביולוגית. האם הביולוגית הגישה ערעור על פסק הדין לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד. בית המשפט המחוזי דחה

את הערעור. האם הביולוגית לא השלימה עם התוצאה והגישה לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על פסק הדין של בית המשפט המחוזי (בע"מ 4486/13). בדעת רוב (השופטים ע' ארבל ו-י' עמית) הוחלט ביום 27.8.2013 כי טובתו של הקטין מחייבת את אימוצו בידי דודתו. שופט המיעוט (השופט נ' הנדל) הגיע, לעומת זאת, למסקנה כי יש להותיר את הקטין בידי משפחת האומנה עמה הוא נמצא מעת היותו בן שנה וחודשיים (מחודש פברואר 2012). נוכח עמדת שופטי הרוב הוחלט לבטל את פסק דינו של בית המשפט המחוזי, וכפועל יוצא הורה בית המשפט העליון על החזרתו של הקטין אל חיק משפחתו לאימוץ על ידי דודתו (אחותה של האם הביולוגית) ובן זוגה (להלן - המערערים 2). שתי בקשות לדיון נוסף הוגשו לגבי פסק דינו של בית המשפט העליון, האחת מטעם היועץ המשפטי לממשלה והשנייה מטעם משפחת האומנה, המיועדת לאמץ את הקטין. ביום 8.10.2013 הוריתי על קיומו של דיון נוסף במסגרת העתירה שהגיש היועץ המשפטי לממשלה (דנ"א 6211/13). הדיון הנוסף נשמע, כאמור, לפני מותב מורחב של שבעה שופטים. פסק הדין בדיון הנוסף ניתן ביום 23.12.2013. בדעת רוב הוחלט לקבל את הדיון הנוסף ולבטל את הקביעה בערעור שהקטין יאומץ על ידי המערערים 2. על דעת רוב השופטים שישבו בדיון הנוסף נקבע עוד, כי יש להורות שהאימוץ יהיה במתכונת של "אימוץ סגור" (להלן - פסק הדין בדיון הנוסף).

3. ביום 13.1.2014 הגישה האם הביולוגית בקשת אורכה להגשת עתירה לדיון נוסף, על פסק הדין שניתן בדיון הנוסף (בש"א 295/14). לבקשה צורף העתק של העתירה. ביום 19.1.2014 הגישו המערערים 2 בקשה מטעמם למתן אורכה להגשת עתירה לדיון נוסף, ואף הם צירפו לבקשה את העתירה מטעמם (בש"א 466/14). יוער, כי באותו יום (19.1.2014) הגישה האם הביולוגית בקשה לשינוי הייצוג כך שבאת כוח המערערים 2 תייצג אף אותה. ביום 19.1.2014 דחתה כבוד הרשמת (ל' בנמלך) את שתי בקשות האורכה בקובעה כי על פי הדין הקיים לא עומדת לבעל דין אפשרות דיונית לעתור לדיון נוסף בפסק דין שניתן על ידי בית המשפט העליון בדיון נוסף. המערערים (האם הביולוגית, הדודה ובן זוגה) משיגים במשותף על החלטה זו של הרשמת בגדר הערעור שלפניי.

4. החלטת הרשמת בדיון יסודה ולא מצאתי עילה להתערב בה. צדקה הרשמת משקבעה כי המערערים עותרים להארכת מועד להגשת הליך שאינו קיים בדיון. סעיף 18 לחוק-יסוד: השפיטה, מורה כי "ענין שפסק בית המשפט העליון בשלושה, ניתן לקיים בו דיון נוסף בבית המשפט העליון בחמישה או יותר, בעילות שנקבעו בחוק ובדרך

שנקבעה לפי חוק". הקביעה "בחוק" מצויה, בענייננו, בסעיף 30(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן - חוק בתי המשפט). סעיף זה מתווה שני מסלולים דיוניים המאפשרים להורות על דיון נוסף. הסעיף האמור קובע כדלקמן:

"(א) ענין שפסק בו בית המשפט העליון בשלושה, רשאי הוא להחליט, עם מתן פסק דינו, שבית המשפט העליון ידון בו דיון נוסף בחמישה או יותר.

(ב) לא החליט בית המשפט העליון כאמור בסעיף קטן (א), רשאי כל בעל דין לבקש דיון נוסף כאמור; נשיא בית המשפט העליון או שופט אחר או שופטים שיקבע לכך, רשאים להיענות לבקשה אם ההלכה שנפסקה בבית המשפט העליון עומדת בסתירה להלכה קודמת של בית המשפט העליון, או שמפאת חשיבותה, קשיותה או חידושה של הלכה שנפסקה בענין, יש, לדעתם, מקום לדיון נוסף.

(ג) בהחלטה שניתנה לפי סעיף קטן (א) או (ב) רשאי בית המשפט או השופט לקבוע את הבעיה שתעמוד לדיון נוסף, ומשעשה כן, לא יקויים הדיון הנוסף אלא באותה בעיה".

5. רואים אנו, אם כן, כי המסלול הראשון המוסדר בסעיף 30(א) לחוק בתי המשפט, מקנה למותב תלתא של בית המשפט העליון, בעת מתן פסק דין בעניין מסוים, את הסמכות להורות שבית המשפט העליון יקיים דיון נוסף באותו עניין (למקרה ידוע בו נעשה שימוש בסמכות זו, ראו ע"א 5964/03 עיזבון המנוח אדוארד ארידור ז"ל נ' עיריית פתח-תקוה, פ"ד ס(4) 437, 534 (2006)). המסלול הדיוני השני להורות על דיון נוסף קבוע בסעיף 30(ב) לחוק בתי המשפט. מסלול זה ניתן להפעלה לאחר שניתן פסק-דין בעניין מסוים על ידי בית המשפט העליון. הוראת דין זו מקנה סמכות לנשיא בית המשפט העליון או לשופט או שופטים אחרים שהוסמכו לכך, להיענות לבקשה של בעל דין לקיים דיון נוסף בפסק הדין, בהתקיים התנאים שנקבו בסעיף. הנקודה החשובה לענייננו הינה, ששני המסלולים המאפשרים להורות על קיומו של דיון נוסף, מתירים לעשות כן אך ורק כשמדובר בדיון נוסף על "ענין שפסק בו בית המשפט בשלושה". ודוקו, אף שהתנאי כי מדובר יהיה ב"ענין שפסק בו בית המשפט בשלושה" מופיע רק בסעיף 30(א) לחוק בתי המשפט, הרי כבר נפסק כי הוא חל אף ביחס לסמכות להורות על דיון נוסף מכוח סעיף 30(ב) לחוק בתי המשפט (ראו, המ' 264/62 פרדי נ' וייסמן, פ"ד טז 1236, 1237 (1962); דנ"א 6707/95 לביא נ' בנק הפועלים בע"מ, פ"ד מט(5) 155, 158 (1996)). מהי אם כן, משמעותו של דיבור זה? וביתר פירוט, האם

סעיף 18 לחוק-יסוד: השפיטה וסעיף 30 לחוק בתי המשפט מאפשרים להורות על דיון נוסף בעניין שבית המשפט העליון פסק בו במסגרת דיון נוסף וממילא בהרכב מורחב?

6. על פי תורת הפרשנות הנהוגה בשיטת המשפט שלנו, פרשנותו של דבר חקיקה חייבת לעלות בקנה אחד עם מתחם האפשרויות המילוליות של לשון החוק. אכן, "פרשן אינו רשאי ליתן ללשון הטקסט מובן שהלשון (המפורשת או המשתמעת) אינה יכולה לשאת בשפתה" (אהרן ברק שופט בחברה דמוקרטית 180 (2004)). ברי, כי ברבים מן המקרים יכולה הלשון לשאת מספר משמעויות. או אז, בוחן בית המשפט את פרשנות הוראת הדין על בסיס תכליתה. עם זאת, כאשר לשון החוק הינה ברורה וחד משמעית, במובן זה שאין היא יכולה לשאת יותר ממשמעות אחת, מוטל על בית המשפט לפרש את ההוראה על בסיס פשוטו של מקרא. עמדתי על כך לאחרונה בצייני כי "כאשר לשונה של הוראת דין הינה ברורה וחד משמעית אין מקום ליתן לה משמעות שאין היא יכולה לשאת. אכן, כאשר הלשון אינה מאפשרת מתחם אפשרויות מילולי כלשהו, ומחייבת פרשנות לשונית אחת ויחידה, על בית המשפט לחדול ממלאכת הפרשנות ואין הוא אמור להידרש לבחינת תכלית החוק" (בג"ץ 7009/04 עיריית הרצליה נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 14 לחוות דעתי (5.2.2014) [ההדגשות במקור]; ראו גם, ע"א 2/70 פוליטי נ' עזבון צמח מנשה, פ"ד כד(2) 511, 514 (1970); עע"ם 1621/08 מדינת ישראל נ' חטיב, פסקה 8 (30.1.2011)). על הטעמים העומדים בבסיס תפישה פרשנית זו עמדה השופטת א' פרוקצ'יה (בדעת מיעוט לעניין התוצאה) בעע"ם 2190/06 מדינת ישראל נ' Gemme (13.5.2008), באומרה שם (בפסקה 39 לחוות דעתה), כי:

"כבילות הפרשן ללשון החוק, וחובתו להימצא בגידרה גם לצורך בחינת התכלית, איננה רק כלל יסוד בפרשנות. היא יורדת לשורש מהותם והיקפם של הסמכות השיפוטית והכוח השיפוטי. חריגה מכלל יסוד זה הופכת את השופט מפרשן החוק ליוצר החוק, וממי שהופקד בידו הכוח לאכוף את מדיניות המחוקק, למי שיוצר מדיניות זו, ומתווה את קוויה. חריגה כזו פוגעת פגיעה עמוקה בהפרדה הנדרשת בין הפונקציה של החקיקה, הנתונה בידי המחוקק, לבין התפקיד השיפוטי. חריגה כזו יורדת לשורש עקרון היסוד במשטר הדמוקרטי בדבר ריבונות המחוקק, ועליונות שלטון החוק. עקרונות אלה מחייבים את הפרשן לבסס את פרשנותו על הגדרים שהחוק הציב, ולקיים בקפידה את ציוויי המפורשים. הפרשן אינו רשאי, ולא ניתנו בידי הסמכות והכוח, להתעלם מציווי החוק על-ידי פרשנות תכליתית שאינה מעוגנת בנוסח הכתוב, ואף סותרת אותו. שהרי ההתחקות אחר התכלית לעולם נתונה היא בגדריה של המסגרת הלשונית, על פי מתחם האפשרויות

שהלשון מציבה, ולא מעבר לכך" [ההדגשות הוספו – א' ג'].

7. דעתי היא, כי הדיבור "ענין שפסק בו בית המשפט בשלושה", המתייחס לסוגי העניינים שלגביהם ניתן להגיש עתירה לדיון נוסף (לפי סעיף 18 לחוק-יסוד: השפיטה וסעיף 30 לחוק בתי המשפט), אינו יכול לשאת יותר ממשמעות לשונית אחת. סבורני, כי פרשנותו המילולית האפשרית היחידה של הדיבור האמור, הינה שניתן להגיש עתירה לדיון נוסף אך ורק על פסק דין שניתן בהרכב של שלושה שופטים, הא ותו לא (ראו גם, יואל זוסמן סדרי הדין האזרחי 871 (מהדורה שביעית, 1995)). באופן דומה כבר נקבע בעבר, כי לא קיימת כל אפשרות דיונית להגיש עתירה לדיון נוסף על החלטה או פסק דין של דן יחיד בבית המשפט העליון, שכן הדבר אינו מתיישב, בין היתר, עם לשון סעיף 18 לחוק-יסוד: השפיטה וסעיף 30(ב) לחוק בתי המשפט (ראו, לדוגמה, דנ"פ 3211/03 הנדימן עשה זאת בעצמך בע"מ נ' מדינת ישראל (11.5.2013); דנ"פ 1537/05 אבו טועמה נ' מדינת ישראל (14.2.2005)).

8. כאמור, לטעמי לשונם של סעיף 18 לחוק-יסוד: השפיטה וסעיף 30 לחוק בתי המשפט ברורה וחד משמעית. עם זאת, בבש"א 1481/96 נחמני נ' נחמני, פ"ד מט(5) 598 (1996) (להלן – עניין נחמני), קבע הרכב מורחב של בית משפט זה, בדעת רוב, כי לא קיימת מניעה עקרונית לערוך דיון נוסף על פסק דין שניתן בבית המשפט העליון בידי מותב העולה על שלושה שופטים. עמדת שופטי הרוב בעניין נחמני נסמכה הן על הפרשנות הלשונית של הוראות הדין הנזכרות, הן על תכליתן. בכל הנוגע ללשון החוק, קבע הנשיא א' ברק בדעת רוב, כי "תחושת הלשון" לגבי הוראות הדין הללו, הינה כי "הדיבור 'ענין שפסק בית המשפט העליון בשלושה' בא לתאר את המספר המינימאלי של המותב, ולא את המספר המקסימאלי שלו" (שם, בעמ' 603). יצוין, כי הנשיא ברק הבהיר, לצד זאת, כי "דיון נוסף בפסק דין שניתן במותב של חמישה יינתן אך במקרים חריגים שבחריגים" (שם, בעמ' 607; וראו גם, דנג"ץ 10030/06 התנועה לאיכות השלטון בישראל נ' ראש ממשלת ישראל (10.1.2007)). מנגד, סבר השופט ג' בך (אליו הצטרפו בדעת מיעוט השופטים ת' אור ו-א' מצא), כי אין עיגון לפרשנות זו בלשון סעיפי החוק הצריכים לעניין, וכי עיון בסעיף 30 לחוק בתי המשפט ביחד עם סעיף 26 לחוק האמור (הקובע כי בית המשפט ידון בשלושה שופטים אלא אם הוחלט על הרחבת ההרכב לפני תחילת הדיון או במהלכו), מלמדנו כי ניתן לקיים דיון נוסף על פסק דין "שניתן על ידי שלושה שופטים בלבד, ולא על-ידי שלושה או יותר" או 'לפחות על ידי שלושה' (שם, בעמ' 610 [ההדגשה במקור – א' ג']; וראו גם עמדת השופט ת' אור, שם בעמ' 613-614).

9. לא אכחד, כי אילו הייתי צריך להידרש לסוגיה היום, הייתי מאמץ את דרך הפרשנות הלשונית שננקטה על ידי שופטי המיעוט בעניין נחמני. כאמור, מוקשית בעיני הגישה הפרשנית לפיה הדיבור "שלושה שופטים" יכול להתייחס אף למותב העולה על שלושה שופטים. כדברי השופט ת' אור (בדעת מיעוט): "'שלושה' אינם 'חמישה', אינם 'שבעה' ואינם כל מספר אחר שאינו שלושה" (עניין נחמני, עמ' 613 מול האות ו'). מבחינה לשונית פשוטה, קבע המחוקק בסעיף 30(א) לחוק בתי המשפט, כי "ענין שפסק בו בית המשפט העליון בשלושה, רשאי הוא להחליט, עם מתן פסק דינו, שבית המשפט העליון ידון בו דיון נוסף בחמישה או יותר". המחוקק השתמש בדיבור "חמישה או יותר" על מנת להבהיר מהו מספר שופטי ההרכב הרשאי לדון בדיון הנוסף. המחוקק בחר במפורש שלא להוסיף את הדיבור "או יותר" לרישה של הסעיף ("ענין שפסק בו בית המשפט העליון בשלושה"). ודוקו, גם מלומדים מתחום הבלשנות השמיעו ביקורת על הדרך בה בחרו שופטי הרוב בעניין נחמני לפרש מבחינה לשונית את הדיבור האמור. אין לי אלא להצטרף לדבריו של פרופ' משה אזור ז"ל, מי שהיה עורכו של מילון אבן שושן וחבר האקדמיה ללשון עברית, אשר כתב בספרו פרשנות משפטית המנוגדת להבנת הנקרא (2007) את הדברים הבאים (שם, בעמ' 151):

"... סעיף 30(ב) [לחוק בתי המשפט] מבהיר בצורה עקיפה שהביטוי 'בשלושה' שבסעיף הזה דינו כביטוי 'בחמישה' שבאותו הסעיף מבחינת הדיוק הכמותי שהוא מביע. הביטוי 'בחמישה' בוודאי מכוון לחמישה שופטים בדיוק, לא פחות ולא יותר, כמוכח מהתוספת 'או יותר', מכאן חייבים להניח שגם 'בשלושה' הכוונה לשלושה שופטים בדיוק. ועוד זאת: אם שלושה לאו דווקא, מדוע בכלל להכביר מילים ולדבר על 'עניין שפסק בית המשפט העליון בשלושה'? מה לי שלושה, מה לי חמישה או יותר, כל מותב רשאי על פי הפירוש הזה לקבל החלטה בדבר דיון נוסף. יוצא שההתניה 'בשלושה' מיותרת היא לגמרי, והמחוקק הוציא דבריו לבטלה. מסקנתנו היא שהפרשנות החותרת להבין את הנקרא חייבת לדחות את הפרשנות המבקשת להבין את הדיבור 'בשלושה' כאילו נאמר 'בשלושה או יותר'. אין שום אפשרות להסתמך על הטקסט הנתון לפנינו כדי לאפשר את הפרשנות של שופטי הרוב. אפשר רק להביא תקדימים מטקסטים אחרים. ואולם שום דוגמה ושום תקדים אינם יכולים לבוא לעזרת הטקסט המסוים שלפנינו" (ההדגשה הוספה – א' ג')

(וראו גם, משה אזור "טקסטים משפטיים ופרשנותם בידי בית המשפט העליון" מחקרים בשומרוניות בעברית ובארמית - מוגשים לאברהם טל 267, 282, ה"ש 11 (משה בר-אשר ומשה פלורנטיין עורכים, התשס"ה).

10. ודוקו, גם משפטנים העירו, כי פרשנותם של שופטי הרוב בעניין נחמני אינה מתיישבת עם הלשון (ראו, אליקים רובינשטיין "איש משפט בראי התקופה: מאיר שמגר" מחקרי משפט יד 97, 120 (התשנ"ח); יואב דותן "הביקורת השיפוטית במסגרת חוקה: שאלת האחריות – מבט השוואתי" משפט וממשל י' 489, 499, ה"ש 18 (התשס"ז)). אוסיף ואציין, כי אפילו הייתי מגיע למסקנה כי מתחם האפשרויות המילולי של סעיף 18 לחוק-יסוד: השפיטה וסעיף 30 לחוק בתי המשפט מאפשר יותר ממסקנה פרשנית אחת, הרי עדיין הייתי סבור כי תכלית הוראות הדין הללו מלמדת כי אין מקום לערוך דיון נוסף על פסק דין שניתן במותב של יותר משלושה שופטים. בעניין זה נראים לי הנימוקים שהוצגו על ידי השופט בך בדעת המיעוט שלו, בעניין נחמני. מאחר שאין צורך להידרש לסוגיה לעומקה, כפי שיפורט מיד, אסתפק בכך שאומר, כי לא יהא זה מופרך לטעון שההכרעה בעניין נחמני נפלה, בין היתר, על רקע הסוגיה הסבוכה, מבחינה משפטית ואנושית, שעמדה על הפרק באותה פרשה. כלומר, קשה לנתק את הכרעת שופטי הרוב בנוגע לפרשנותם של הסעיפים הנזכרים מהשאלה המהותית שנתעוררה באותו הליך. ניתן להציג הדברים בדרך הבאה: אילו שאלת הפרשנות הייתה מתעוררת באופן תיאורטי, במנותק מן הנסיבות של המקרה הסבוך והקשה מבחינה אנושית, האם גם אז הייתה מתקבלת הפרשנות בה תמכו שופטי הרוב בעניין נחמני?

11. מכל מקום, קיים הבדל בסיסי בין הסוגיה שהתעוררה בעניין נחמני לבין זו המתעוררת במקרה דנא. בעניין נחמני היה מדובר בעתירה לדיון נוסף על פסק דין שניתן בידי מותב של חמישה שופטים בגדר ערעור (אזרחי) "רגיל". היינו, לאחר שבית המשפט העליון נדרש לסוגיה שהתעוררה שם בפעם הראשונה, בהרכב של יותר משלושה שופטים. לעומת זאת, בענייננו מדובר בניסיון להגיש עתירות לדיון נוסף על פסק דין שניתן בידי מותב של שבעה שופטים בגדר דיון נוסף (ולא בגדר ערעור, שנדון לראשונה בפני הרכב מורחב). הפרשה שלפנינו כבר ידעה, כאמור, שני "גלגולים" בבית המשפט העליון. בפעם הראשונה הוכרעה היא על ידי מותב תלתא בגדר בקשת רשות הערעור שהגישה האם הביולוגית (ושנדונה כאילו ניתנה רשות); בפעם השנייה נפלה ההכרעה במסגרת דיון נוסף, בפני מותב של שבעה שופטים. העתירה לדיון נוסף בפסק הדין שניתן בדיון נוסף מכוונת, איפוא, לברר את עניינם של המערערים והקטין ב"גלגול שלישי", כאשר כל ה"גלגולים" הם בבית המשפט העליון עצמו. אלא, שאף לאחר שניתנה ההחלטה בעניין נחמני קבע בית משפט זה פעם אחר פעם, כי לא ניתן להגיש עתירה לדיון נוסף על פסק דין שניתן בדיון נוסף. זאת משום שדיון נוסף אינו

מהווה, מבחינה פרשנית "עניין שפסק בית המשפט העליון", כאמור ברישה של סעיף 18 לחוק-יסוד: השפיטה וסעיף 30(א) לחוק בתי המשפט. עמד על כך הנשיא א' ברק בצינו כי "אין דיון נוסף על דיון נוסף. הוראת סעיף 18 לחוק-יסוד: השפיטה, המאפשר דיון נוסף על 'עניין שפסק בית המשפט העליון', מכוונת לעניין שנדון לראשונה בבית המשפט העליון ולא לדיון הנוסף עצמו" (בש"א 5388/95 פלונית נ' היועץ המשפטי לממשלה (3.3.1996); וראו גם, בג"ץ 2882/00 מ.מ.ט. מטה מותקפי הטרור (ע"ד) נ' שר הבטחון (17.4.2000)). כלומר, אפילו נתעלם מהמחלוקת הפרשנית לגבי הסיפה של סעיף 30(א) לחוק בתי המשפט באשר למשמעות הדיבור "בשלושה", הרי אין כל מחלוקת בפסיקה שהפרשנות לרישה של הסעיף ("עניין שפסק בית המשפט העליון") אינה מתייחסת לפסק דין שניתן בדיון נוסף. לפיכך, בדין קבעה הרשמת כי אין עילה להגשת העתירות לדיון נוסף ולכן אין מקום להאריך את המועד להגשתן.

12. דומה, כי הפרשה דנא הינה אחת מפרשות האימוץ המורכבות ביותר שידענו. אכן, ההכרעה בהליכי אימוץ הינה קשה במיוחד בשל כך שבית המשפט נדרש להכריע בגורלם ובעתידם של ילדה או ילד רכים בשנים, הניצבים, בדרך כלל, בפני שנות חייהם המעצבות והחשובות ביותר. לא פעם נדרשים אנו לקבוע אם טובתו של הקטין תהיה אם יאומץ או שמא יישאר אצל משפחתו הביולוגית. אכן, בית המשפט נעזר בחוות דעת מקצועיות, אך ההכרעה הסופית היא בידיו. בעניין זה קיימת, כמובן, חשיבות עליונה לשיקול של סופיות הדיון. גם בהליכי אימוץ יש לשים בשלב מסוים סוף פסוק להתדיינות המשפטית ולהשלים עם ההכרעה שנתקבלה. זאת, במיוחד כאשר ההכרעה ניתנה בדיון נוסף, על ידי הרכב מורחב של שופטי הערכאה העליונה.

13. מטעמים אלה אני מחליט לדחות את הערעור.

ניתן היום, כ"ב בניסן התשע"ד (22.4.2014).

ה נ ש י א